

Fraincis

An Fhraincis	Sampla	Míniú ar an riail ghramádaí
An tuiseal ainmneach/ cuspóireach	Is maith liom an Fhraincis .	Tá séimhiú ar Fhraincis tar éis an ailt an , mar gur ainmfhocal baininsneach í. Is ainmfhocail bhaininsneacha iad ainmneacha na dteangacha go léir, seachas an Béarla. Tabhair faoi deara nach n-úsáidimid ceannlitreacha ar na teangacha i bhFraincis – le français, le gaélique, l'anglais .
An tuiseal tabharthach 	Tá tábhacht faoi leith leis an bhFraincis .	Réamhfhocal + an + urú ar chonsan (leis an, faoin, ón, ag an, roimh an + urú ar chonsan) Réamhfhocal + an + gan aon rud roimh ghuta.
 	Tá tábhacht faoi leith leis an Fhraincis .	Réamhfhocal + an + séimhiú ar chonsan (leis an, faoin, ón, ag an, roimh an + séimhiú ar chonsan) Réamhfhocal + an + gan aon rud roimh ghuta.
An tuiseal ginideach	Foghlaim na Fraincise.	Focal baininsneach sa dara díochlaonadh is ea Fraincis . Sa ghinideach athraíonn an t-alt ó an go na roimh an bhfocal, agus ní chuirimid aon athrú ar an gcéad chonsan. Agus mar a tharlaíonn le gach ainmfhocal baininsneach sa díochlaonadh seo sa ghinideach, críochnaíonn sé le e .

EOCHAIRFHOCAIL GHRAMADAÍ

An Ghaeilge	Le français	Sainmhíniú
A		
Abairt	une phrase	Bailiúchán focal, a oibríonn le chéile chun ciall a dhéanamh.
An aibítir	l'alphabet	Na litreacha ar fad a úsáidtear sa teanga.
An t-aiceann/ na haicinn	les accents	Comharthaí foghraíochta a bhíonn ar roinnt focal, m.sh. Hélène .
Aidiacht	un adjectif	Focal a dhéanann cur síos ar rud (ainmfhocal), m.sh. rouge, blanc, grand .
An aimsir chaite	le passé	Briathra a chuireann síos ar ghníomh atá déanta, mar shampla: avoir mis, avoir été .

LEABHRÁN TÉARMAÍ

A (ar lean)		
An aimsir fháistineach	le futur	Briathra a chuireann síos ar ghníomh a tharlóidh amach anseo, mar shampla: mettrai, serai, ira.
An aimsir láithreach	le présent	Briathra a chuireann síos ar ghníomh atá ag tarlú anois, m.sh. mis, vois, suis.
Alt (an t-alt)	un article	'an' nó 'na' – focail a thugann eolas níos cruinne ar ainmfhocal (le, la, les).
Ainmfhocal	un nom	Rud, áit nó ainm duine, m.sh. crayon, eau, Paris, François.
B		
Briathar	un verbe	Focal a chuireann gníomh in iúl, m.sh. promener, aller, chanter.
C		
Ceist	une question	Frása a úsáidtear chun eolas a lorg.
Clár bán	un tableau	An clár ar a scríobhann an múinteoir ag barr an tseomra.
Cónasc	une conjonction	Focal a nascann dhá abairt nó frása le chéile, mar shampla: agus, ach, má (et, mais, si)
Consan	une consonne	Litreacha san aibítir nach gutaí iad, agus a mbíonn bac de chineál ar an teanga iontu.
An cultúr	la culture	Nósanna agus luachanna a bhíonn ag sochaí ar leith.
D		
An dáta	la date	An lá sa bhliain atá ann. De ghnáth tugaimid lá, mí agus bliain.
Diúltach (an fhoirm dhiúltach)	la forme négative	An t-athrú a chuirtear i bhfeidhm chun abairt d'hearfach a dhéanamh diúltach, m.sh. ne (je ne vais pas).
Dobhriathar	un adverbe	Focal a chuireann síos ar bhriathar, mar shampla, go ciúin, go láidir (doucement, fort)
E		
F		
Focal	un mot	Fuaimeanna cainte nó grúpaí litreacha scríofa a bhfuil ciall áirithe leo
Foclóir	un dictionnaire	Leabhar ina liostaítear ciall na bhfocal in ord aibítreach.
Foclóir / Stór focal	le vocabulaire	Na focail a úsáidtear i dteanga ar leith.
Forainm	un pronom	Focal a úsáidimid in ionad ainm duine, nó ruda – mé, tú, seo, (je, tu, ce/cela/cette)
G/H		
An ghramadach	la grammaire	Rialacha a bhaineann le struchtúr agus leagan amach na teanga.
Guta	une voyelle	Litreacha nach mbíonn bac ar bith ar an aer dul tríd an mbéal agus iad á rá. a, e, i, o agus u.

LEABHRÁN TÉARMAÍ

I/J/K		
Inscne	le genre	(i) firinscneach (ii) baininscneach
Iolra	le pluriel	Níos mó ná rud amháin
L		
M		
An modh coinníollach	le conditionnel	Briathra a chuireann síos ar ghníomh a d'fhéadfadh tarlú, dá mbeadh rud éigin eile ann, mar shampla: j'irais, tu serais, il mettrait.
N		
O		
P		
An phonaíocht	le ponctuation	Comharthaí a chuidíonn linn ciall a bhaint as abairtí scríofa, m.sh. camóg, lánstad, comhartha ceiste.
R		
Réamhfhocal	une préposition	Focal a chuireann síos ar shuíomh ruda nó duine – ar, ag, faoi, as, (sur, à, sous, de/par)
S		
T		
Tuiseal	un cas	Leagan infhillte, nó athraithe, d'ainmfhocal. Tá cúig thuiseal sa Ghaeilge – ainmneach, cuspóireach, tabharthach, ginideach, gairmeach (le nominatif, l'accusatif, le datif, le génétif, le vocatif). Ní athraíonn ainmfhocal sna tuisil sa Fhraincis.
U/V/W/X/Y/Z		
Uimhir Uatha	le singulier	Rud amháin.
Uimhir/uimhreacha	un nombre/ les nombres	Focail nó siombail a sheasann do mhéid ar leith.
An Ghaeilge	Le français	Sainmhíniú

ABAIRTÍ ÚSÁIDEACHA

Gaeilge	Fraincis
Ní thuigim.	Je ne comprends pas.
Conas a deir tú i nGaeilge/bhFraincis?	Comment dit-on ... en français?
Conas a litríonn tú?	Comment écrit-on ...?
... is ainm dom.	Je m'appelle ...
Tá cónaí orm i/in/sa(i nDún na nGall)	J'habite à ... (Dún na nGall).
Tá mé ar scoil i (bPobalscoil na Gaeilge).	Je vais à l'école ...
Tá mé sa chéad bhliain.	Je suis en première année.
Tá mé dhá bhliain déag/trí bliana déag d'aois.	J'ai douze/treize ans.
An bhféadfá é sin a rá arís, le do thoil?	Est-ce que vous pourriez le répéter, s'il vous plait?
An bhfuil cead agam dul go dtí an leithreas?	Est-ce je peux aller aux toilettes?
Cén leathanach ar a bhfuil sé?	C'est à quelle page ?
Rinne mé dearmad ar...	J'ai oublié...

